

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Consideratio status damnatorum, quod actiones ipsorum inprimis malas, concernit

Fecht, Johann

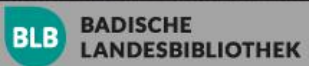
Durlaci, 1680

LIX.

[urn:nbn:de:bsz:31-122744](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-122744)

lud, superbia eorum, qui te oderunt, ascendit semper. Et ideo propter istam maximam superbiam non appetunt non esse. Dico tamen, quod secundum rectam rationem, ne quis talem actum eligeret, debet sibi plus placere, à DEO annihilari. Si autem queratur, an appetunt non esse, propter penam vitandam? potest dici, quod appetunt. Quia non esse non est malum, sicut ab aeterno non fuit malum. Sed poena & miseria est malum simpliciter, & ideo simpliciter nolenda, quia est contra appetitum naturalem. Gabriel Biel, ff. Sent. d. VII. Angelus malus non potest carere actu malo, quia non potest non velle beatitudinem, quam DEus ei non vult dare, non potest velle poenam, quam Deus vult infligere, nec velle esse in tali loco, in quo Deus ipsum vult esse. Quæ ipsa sententia ratione quoque confirmatur. Quamquam enim, ut Scotus ait, præ superbiâ, vel, ut alii, præ animi obliuinatione damnati nolle malum culpæ aut detestari non poterunt, quin potius quandam ex eo sive vindicationem sive delectationem quamcunque aliam captaturi sunt, poena tamen longè major erit, quam ut æquiparari huic delectationi & efficere possit, ut quis delectationem brevem præferat supplicio gravi & diuturno. Id quod Bonaventura his argumentis proponit: Major est tristitia ex poena, quam delectatio ex culpa, quia modicum habent gaudium & magnam tristitiam. Ergo si electio tortionis prælegit fugam magis nocivi desiderio minus delectabilis, ut patet de illo, qui vult lucrari argentum & fugit mortem, videtur, quod damnati malint omnino non puniri, quam esse. Item, si cederent in non esse, poena esset momentanea, sed poena cruciatus ipsorum est aeterna. Ergo si poena momentanea præferenda est aeterna, sicut finitum infinito, videtur, quod damnati omnino malint non puniri, quam esse. Quæ cum ita se habeant, sicut habere nemo amplius dubitat, peccabunt actu damnati, appetendo id, quod voluntati Divinæ repugnat, quæ & esse illos vult & in æternum puniri. Quod adeo verum est, ut Scotus scribat: Velle se annihilare, quantum in se est, est peccatum mortale & gravissimum peccatum post peccatum, quod est Deum odire. Unde post odium Dei, quod est primum & maximum peccatum, velle se non esse est secundum peccatum.

LIX. Decimum & octavum argumentum, difformitas damnatæ voluntatis à voluntate Divinâ præbet. Hæc citra omne dubium regula est & norma omnis honestatis, omniumque bonarum actionum. Voluntas enim Dei verè pro lege est, à quâ quic-

quid ullâ ratione recedit, peccati naturam indolemque induit. Jam verò apud Theologos videas non sine ratione de damnatis disputari: velle damnatos omnes secum eodem damnationis supplicio involutos. Id quod Bonaventura his argumentis adstruit: Ostenditur hoc 1. per illud, quod communiter consuevit dici: solacium est miseris, socios habuisse poenarum. Item 2. per illud, quod dicitur, Es. XIV. v. 9. 10. Omnes principes terre surrexerunt de solis suis, omnes principes nationum. Universi respondebunt & dicent tibi: & tu vulneratus es, sicut & nos, nostri similis effectus es. Glossa: solacium est malorum, multos socios habere poenarum. 3. Ex Augustino de Catechiz. rudibus: Castus esto, ne tibi aliunde hostis surrepat, quia solacium malivolentissimum sua voluntatis, cum quibus damnetur, inquit. Ergo illud est solacium malorum. Si ergo ipsi querunt & desiderant, quod est ad solacium, patet, quod & damnati desiderent. 4. Ex ratione. Quia invidia surgit ex defectu charitatis & amore proprii boni. Sed utrumque in damnatis est. Ergo est in eis maxima invidia. Ergo si invidus nullum vellet videre bonum nec beatum: ergo damnati vellent, quod omnes unâ cum eis essent damnati magis, quam quod quidam essent damnati, quidam beati. 5. Ex eo, quod sancti & damnati ad invicem inimici sunt, propter hoc, quod damnati sunt inimici Dei. Ergo cum damnati non diligant inimicos, sed potius odiant: & qui odit alium, mallet ipsum videre miserum, quam beatum: Ergo vellent omnes damnatos. Quæ argumenta profecto, si rectè expendas, firmiter concludunt. Neque obstat exemplum divitis epulonis, qui pro fratribus suis, ne in locum tormentorum venirent, rogasse dicitur. Nam ad illud Bonaventura hunc in modum respondet: Ad illud, quod obicitur de illo divite, qui nolebat fratres damnari, dicendum, quod quamvis in generali damnati nolint videre beatos aliquos, sed omnes miseros: tamen quia specialius habent aliquorum amorem naturalem & privatum, nolent ipsos damnari, aliis existentibus in statu glorie; quia etsi illi damnetur, tamen emulatio & occasio tabescendi non sic esset de omnibus. Attamen nullos inâ diligunt naturâ aliter, quin vellent eos esse damnatos, hoc pacto, quod nulli essent beati. Et exemplum patet in illis, qui habent odium capitale, qui desiderant vitam consanguineorum, attamen vellent, quod multi ex consanguineis essent mortui, ut possint affectum de inimicis suis explere. Nempè fieri nequit, ut æquis oculis adspiciant felicitatem eorum, quos vel immani odio in hac vitâ persecuti sunt, vel qui ad pedes ipsorum prostrati jacebant,

nunç

nunc autem summâ & eminentissimâ felicitate fruuntur, in quâ de hostium suorum exitio triumphant. Quod vel solum dæmonum exemplum, suo quoque dâmno hominibus hodie invidentium, sufficienter probat. Si verò quidquam amoris in eis erga illos, qui sanguine ipsis juncti fuerant, remanet, id merè naturale est, quoad bonitatem verò moris contaminatur à fine, à quo bonitatem inter cætera recipit actio moralis. Nam non ideò amant consanguineos, aut salutem eis desiderant, quia voluntati divinæ convenit, eos credere, vitamque fide dignam agere & hâc quasi viâ ad aternâ gaudia grassari, (sic enim & cæteris sanguinem ipsorum non participantibus hæc tanta bona optarent) sed, quia, si in easdem secum damnationis pœnas raperentur, ex hâc ipsâ societate quoddam supplicii suis, dæmonibus, damnatisque cæteris hanc ob causam ipsis insultaturis, incrementum attraheretur. vel quia, si salarentur, ex perverso iudicio persuasi sunt, fore, ut beatos hoc malè habeat, vel gaudere beati de ipsorum damnatione tantopere nequeant. Hunc in sensum Gregorius Magnus, lib. IX. Mor. cap. XXXIX. *Sequaces quoque suos, ait, secum in tormento reprobi flammâ illustrante visuri sunt, quorum amore deliquerunt: quatenus, qui eorum vitam carnaliter contra præcepta conditoris amaverunt, ipsorum quoque eos interitus in augmentum suæ damnationis affligat. Quod profectò Evangelio testante colligimus, in quo veritate nunciante, dives ille, quem contigit ad aterna incendii tormenta descendere, quinque fratrum describitur meminisse, qui Abraham petiit, ut ad eorum eruditionem mitteret, ne illuc eos quandoque venientes par pœna cruciaret. Qui igitur ad doloris sui cumulum propinquo- rum absentium meminit, constat procul dubio, quia eos, ad augmentum supplicii, paulo post potuit etiam præsentis videre. Quæ cum ita sint, peccant utique damnati, appetendo id, quod voluntati divinæ ad- versatur, quæ vult & ipsos æternum cruciari & beatos æternum salvari. Volo, Pater, quos dedisti mihi, ut, ubi sum ego, & illi sint mecum, ut videant claritatem meam, quam dedisti mihi. Joh. XVII. 24. Thomas Aquinas, summ. Theol. Part. III. Q. XCIIIX. Art. IV. Dicendum, in- quit, quod sicut in beatis erit perfectissima charitas, ita in damnatis perse- ctissimum odium. Unde sicut sancti gaudebunt de omnibus bonis: ita & ipsi de omnibus bonis dolebunt. Unde & felicitas sanctorum considerata maxime eos affligit. Unde dicitur Esai, XXVI. videant & confundantur zelantes po-*

puli & ignis hostes tuos devoret. Unde vellent omnes bonos esse damnatos.
 LIX. Decimum & Nonum argumentum suppliciorum infer-
 nalium interminabilis æternitas suppeditat. Gravis certè & quæ
 multorum ingenia fatigavit, quæstio est: an conveniat Divinæ
 justitiæ ac misericordiæ, peccata temporalia æternis pœnis affli-
 gi? Et dubitandi ratio à meriti naturâ desumitur, ad quod inter
 cœtera hoc etiam requiritur, ut proportio sit inter opus & illud,
 quod operi redditur. At verò inter pœnam peccati & inter cul-
 pam, tanquam pœnæ meritum, haud ulla apparet aut ostendi pot-
 est proportio, cum opus malum seu contumacia finita sit duratio-
 ne, cum citò prætereat, & finita intensioe, cum à causâ finitâ pro-
 ficiscatur. Thomas Pr. Sec. Q. LXXXVII. Art. III. objectionem
 hanc ita format: *Videtur, quod nullum peccatum inducat reatum æternæ
 pœnæ. Pœna enim justa adequatur culpæ; justitia enim equalitas est: un-
 de dicitur Es. XXVII. In mensurâ contra mensuram, cum adjecta fuerit, ju-
 dicabit eam. Sed peccatum est temporale. Ergo non inducit reatum pœnæ
 æternæ.* Simon Episcopus, Arminianorum quondam in Belgio
 celebris Doctor, Responsione ad Quæst. LXII. duplicem addit ra-
 tionem: *Primo, quod peccatum aliud alio gravius sit & malitia intra ean-
 dem speciem, alia major, alia minor. Datur enim inæqualitas peccatorum,
 non tantum ex objecti ratione, sed etiam ex malitiâ aversionis seu contemptus.
 Secundo, quia voluptas, quam peccator ex peccato percipit brevis est & sæpè
 momentanea fermè, cui dolor æternus & infinitus proportionari nequit.* Non
 possum, quin adjungam hunc scrupulum, oratoriâ facundiâ à M.
 Georgio Albrechto, Conc. XXXIV. de Pœn. Inf. ex cogitationi-
 bus hominis Christiani expressum: *Ein Mensch, der nur ein mensch-
 lich Herz hat / (will nicht sagen ein Christ) solts doch keinem Hundt gön-
 nen / wann er ewig müste geschlagen und geplagt werden: Wie solts
 dann etnem nicht durch Mord und Veintringen / wann er höret / daß so
 viel tausend Seelen / die von Christo so theuer mit seinem rosinfarben Blut
 erlöset worden / ewiglich müssen gepeiniget werden! Kan mans auch ei-
 nem Christenherzen verarzen / wann ihme ein so liebreicher Gedanc auff-
 steigt: Ach warumb thurs doch Gott? Wolt er ie seine Gerechtigkeit an
 ihnen erzeigen / so könt er ihnen ein schreckliches unaussprechliches Zähl
 nach viel tausend million Jahren stecken / daß sie hernach erlöset würden!
 Er solte dennoch seiner Darmherzigkeit an ihnen nicht so gar vergessen /*
 bevor